

Wat als verschillen groot zijn?

Omgaan met verschillen

Omgaan met verschillen is een essentieel kenmerk van goed onderwijs. Als een groep in drie subgroepen is te verdelen, lukt dit meestal wel. Maar als de verschillen in jouw groep te groot zijn, is dit lastig. Welke richtlijnen geven dan houvast?

TEKST NOËLLE PAMEIJER

Er zijn mogelijkheden om jouw groep flexibel te groeperen, zodat jij op een effectieve en haalbare manier kunt differentiëren met behulp van het Mickey Mouse-model.

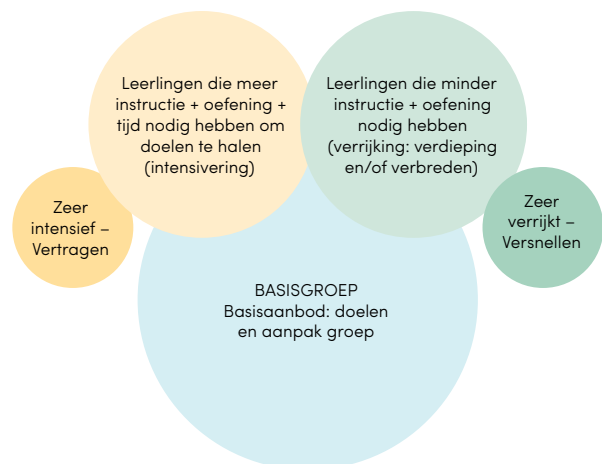
ZICHT EN GRIP OP JE GROEP MET EEN MICKEY MOUSE-VISUALISATIE

Iedere groep is in te delen in subgroepen, gebaseerd op de vaardigheidsniveaus van je leerlingen en wat ze al kunnen en weten (zicht op je groep). Je kunt je groep ook indelen op de doelen en onderwijsbehoeften, ofwel het aanbod dat ze nodig hebben (grip op je groep). Deze indeling is simpel weer te geven in een Mickey Mouse met cirkels (zie figuur 1).

De Mickey Mouse kan per vak of thema vijf cirkels bevatten (Pameijer, JSW 2019):

- **Het hoofd:** de basisgroep met ('gemiddelde') leerlingen die baat hebben bij het basisaanbod.
- **Linkeroor:** subgroep met ('zwakkere') leerlingen die intensivering nodig hebben.

- **Rechteroor:** subgroep met ('sterkere') leerlingen die verrijking of versnelling nodig hebben.
- **Oorbellen:** individuele leerlingen met aangepaste lagere doelen (linker oorbel) of juist hogere (rechter oorbel) en het aanbod dat zij nodig hebben: zeer intensief of zeer verrijkt.

Figuur 1 – Mickey Mouse voor een groep

Je kunt je groep indelen op de doelen en onderwijsbehoeften, ofwel het aanbod dat ze nodig hebben. Doe dit bijvoorbeeld met het Mickey Mouse-model

Hoe sterker de onderwijsleeromgeving in het hoofd (de boot), hoe meer leerlingen daar baat bij hebben (hoe minder kinderen er buiten de boot vallen). En hoe beter je in de oren en oorbellen weet af te stemmen op de onderwijsbehoeften, hoe meer leerlingen met plezier leren. Dit is een forse uitdaging, waarbij het de kunst is dat wat werkt toe te passen.

Tip 1

De Mickey Mouse is ook op individueel niveau te gebruiken, bijvoorbeeld bij het start-, voortgangs- en eindgesprek met de leerling en zijn ouders (Pameijer, 2022).

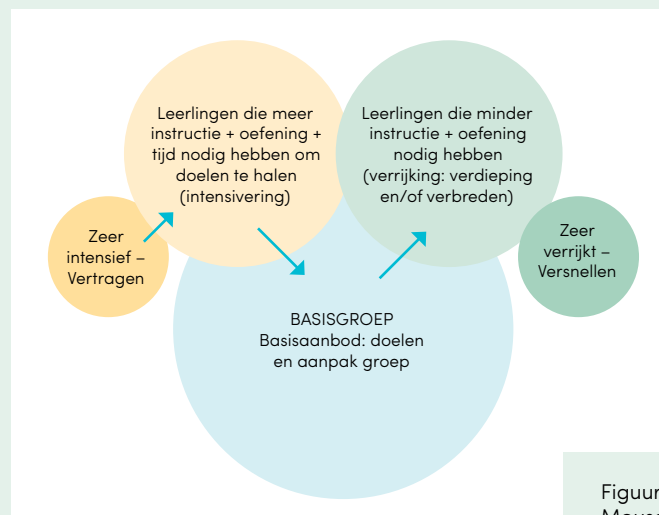
Dit heeft ook een gunstig effect op hun welbevinden, motivatie en gedrag. Heb je hoge verwachtingen van al je leerlingen, dan vraag je je bij een specifieke Mickey Mouse af: welke leerlingen uit de linker oorbel kunnen naar het linkeroor, welke leerlingen uit het linkeroor kunnen naar het hoofd en welke leerlingen uit het hoofd kunnen naar het rechteroor? En hoe houd ik de leerlingen in de rechter oorbel gemotiveerd aan het leren? Een doel kan ook zijn om leerlingen in een cirkel te behouden, dus te voorkomen dat ze in een cirkel met lagere verwachtingen komen. De blauwe pijlen in de Mickey Mouse staan voor het streven naar ambitieuze doelen voor de leerlingen in de overlappingen tussen de cirkels (zie figuur 2).

WAT IS BEKEND UIT WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK EN HOE PAS JE DAT TOE IN DE MICKEY MOUSE?

De volgende interventies zijn effectief in het omgaan met verschillen: hoge verwachtingen van alle leerlingen, doelgericht werken, flexibel groeperen, regie bij de leerkracht en leerkrachten krijgen de ondersteuning die zij nodig hebben om al hun leerlingen passend onderwijs te bieden.

HOGЕ VERWACHTINGEN

Leerlingen benutten hun leerpotentieel en talenten beter wanneer hun leerkrachten en ouders hoge verwachtingen van hen hebben.

Figuur 2 – Mickey Mouse met focus op hoge verwachtingen